

# OBSAH

|  |    |
|--|----|
| PŘEDMLUVA .....  | 9  |
| I. ÚVOD .....  | 13 |
| Několik slov o autorech .....                            | 18 |
| Excerpovaná literatura .....                             | 20 |
| II. Z TEORIE IDIOMU A FRAZÉMU .....                      | 22 |
| II.1. Frazeologie, idiomatika .....                      | 22 |
| II.2. Frazém, idiom .....                                | 26 |
| III. Z TEORIE PŘEKLADU .....                             | 48 |
| III.1. Problém definice překladu .....                   | 48 |
| III.2. Cíle překladu .....                               | 51 |
| III.3. Problém ekvivalence v překladu .....              | 53 |
| III.4. Dnešní požadavky na překlad .....                 | 54 |
| III.5. O překládání idiomů a frazémů .....               | 55 |
| IV. FRAZEOTVORNÁ BÁZE „ČLOVĚK, LIDSKÉ TĚLO“ .....        | 61 |
| IV.1. Oblast antropická .....                            | 61 |
| IV.2. Oblast hlavy .....                                 | 65 |
| IV.3. Oblast trupu .....                                 | 75 |
| IV.4. Oblast končetin .....                              | 80 |
| IV.5. Oblast dalších somatismů .....                     | 84 |
| IV.6. Oblast mentální a psychosomatická .....            | 87 |
| IV.7. Oblast verbální, jiné somatické jevy a stavy ..... | 90 |

|  |     |
|--|-----|
| IV.8. Shrnutí  | 94  |
| V. FRAZEOTVORNÁ BÁZE „FAUNA“   | 100 |
| V.1. Oblast savců  | 100 |
| V.2. Oblast ptáků  | 104 |
| V.3. Oblast ryb a plazů  | 107 |
| V.4. Oblast bezobratlých živočichů   | 111 |
| V.5. Shrnutí   | 113 |
| VI. FRAZEOTVORNÁ BÁZE „FLÓRA“  | 116 |
| VI.1. липа / (strom) / липа  | 116 |
| VI.2. пелен / pelyněk / пелин  | 117 |
| VI.3. јабука / (malina) / ябълка   | 118 |
| VI.4. шипак / (železo) / шипка   | 118 |
| VI.5. изданак / výhonek / издънка  | 120 |
| VI.6. (ловор / vavřín / лавър)   | 120 |
| VI.7. Shrnutí  | 121 |
| VII. FRAZEOTVORNÁ BÁZE „NEŽIVÁ PŘÍRODA“  | 123 |
| VII.1. Sféra oheň  | 123 |
| VII.2. Sféra voda  | 124 |
| VII.3. Sféra vzduch  | 125 |
| VII.4. Sféra země  | 126 |
| VII.5. Shrnutí   | 127 |
| VIII. FRAZEOTVORNÁ BÁZE „MYTOLOGIE, NADPŘÍROZENO“  | 130 |
| VIII.1. онај свет / onen svět / онзи свят  | 130 |
| VIII.2. бог / bůh / бог  | 131 |
| VIII.3. пакао / peklo / пъкъл  | 132 |
| VIII.4. мора / mûra / кошмар   | 132 |
| VIII.5. мађија, чаролија / kouzlo / магия, (чаровник)  | 133 |
| VIII.6. зачарани круг / зачагованý kruh / омагъосан кръг   | 133 |
| VIII.7. Shrnutí  | 134 |
| IX. FRAZEOLOGICKÉ JEDNOTKY S JINOU FRAZEOTVORNOU BÁZÍ I.<br>(S KLÍČOVÝM KOMPONENTEM ABSTRAKTNÍM) | 136 |
| IX.1. Frazetovná báze „život, smrt“  | 136 |
| IX.2. Frazetovná báze „čas, denní/roční období apod.“  | 138 |
| IX.3. Frazetovná báze „numeralia, počet, míra apod.“   | 143 |
| IX.4. Shrnutí  | 145 |

|   |     |
|---|-----|
| X. FRAZEOLOGICKÉ JEDNOTKY S JINOU FRAZEOTVORNOU BÁZÍ II.<br>(S KLÍČOVÝM KOMPONENTEM KONKRÉTNÍM A Z OBLASTI HER,<br>ZÁVODŮ, SOUTĚŽÍ) ..... | 148 |
| X.1. Frazetvorná báze „geografie“ .....   | 148 |
| X.2. Frazetvorná báze „práce, obchod“ .....   | 150 |
| X.3. Frazetvorná báze „potraviny“ .....   | 152 |
| X.4. Frazetvorná báze „nejrůznější předměty a věci“ .....   | 156 |
| X.5. Frazetvorná báze „vojenství, fyzický boj“ .....  | 160 |
| X.6. Frazetvorná báze „hra, závod, soutěž“ .....  | 163 |
| X.7. Shrnutí .....  | 165 |
| XI. ZÁVĚREČNÁ VYHODNOCENÍ .....   | 171 |
| XI.1. Závěrečné vyhodnocení frazetvorných bází .....  | 171 |
| XI.2. Závěrečné vyhodnocení poměrů identity .....   | 175 |
| XI.3. Závěrečné vyhodnocení aktualizací a nevhodných překladatelských<br>řešení .....   | 178 |
| SUMMARY .....   | 180 |
| BIBLIOGRAFIE: .....   | 187 |